

však obžalovanou jako matku za beztrestnou ve smyslu Šu 216 tr. zák. Zmateční stížnost veřejného obžalobce, napadajíc tento výrok zmatkem dle Šu 281 čís. 10 tr. ř., domáhá se podřadění jednání obžalované pod skutkovou podstatu zločinu podílnictví na krádeži dle Šu 185 tr. zák., uvádějíc, že skutková podstata tohoto zločinu jest oproti skutkové povaze zločinu dle Šu 214 tr. zák. speciální, podléhající též speciálním normám a deroguje tedy normě Šu 214 tr. zák. a poukazuje na to, že § 6 tr. zák. ve svém programatickém prohlášení neodvolává se snad na dvacátou šestou hlavu prvního dílu, nýbrž praví, že normy, stanovící trestnost toho, kdo pachateli napomáhá po spáchaném činu, jsou obsaženy »in der Folge dieses Gesetzes« a že tedy Šu 214 tr. zák. lze použítí jen pokud se týče nadržování pachatelům oněch trestných činů, ohledně nichž úkony Šu 6 tr. zák. netvoří samostatné skutkové podstaty, jako zločiny podílnictví na krádeži, zpronevěře a loupeži. Náзору zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Rozdíl mezi skutkovými podstatami §§ 185 a 214 tr. zák. pro tento případ dlužno hledati v subjektivní stránce činu, totiž v tom, oč se v pravdě jednalo tomu, kdo věc kradenou vůči pátrající vrchnosti zapíral, zda zamýšlel krýti a chrániti pachatele před trestající spravedlností, či zda šlo mu o věc kradenou. Jednání pachatelovo v onom případě vyčerpává skutkovou podstatu zločinu nadržování dle Šu 214 tr. zák., v tomto případě zločinu podílnictví na krádeži dle Šu 185 tr. zák. Náazor zmateční stížnosti nelze odůvodniti ustanovením Šu 6 tr. zák. Tato stať trestního zákona, nejsouc v pravdě dispozitivní normou, zdůrazňuje jen zvláštní význam pojmu spoluviny a účastenství ve smyslu Šu 5 tr. zák. poukazem na trestnost toho, kdo pachateli napomáhá po spáchaném činu, neobsahuje však dokladů pro názor, že ustanovení Šu 214 tr. zák. dlužno pokládati za lex generalis. Proti náзору stížnosti mluví též ustanovení Šu 215 tr. zák. původního doslovu, jenž uvádí jmenovitě případy, na něž se § 214 tr. zák. vzhledem k zvláštním ustanovením trestního zákona nevztahuje. Nejzávažněji však vyvrací stanovisko zmateční stížnosti úvaha, že, kdežto § 185 tr. zák. přiřazen jest k zločinu krádeže, typickému to deliktu majetkovému, a předpokládá tudíž po stránce subjektivní, by účelem pachatelovým bylo, by výsledek krádeže zajistil a prohloubil, zařazen jest zločin dle Šu 214 tr. zák. do hlavy dvacáté šesté »o nadržování zločincům«, stavě takto do popředí zájem státu na stíhání a potrestání zločinců. Čelil-li proto úmysl pachatelův nikoli k ohrožení majetkových práv poškozeného, nýbrž k ohrožení posléze uvedeného zájmu státu, sluší delikt podřaditi tomuto poslednějšimu předpisu, byť i prostředek, jehož bylo použito, co do zevní formy vyhovoval i tomu, co, čelil-li to k ohrožení majetku, spadalo by ovšem pod předpis Šu 185—186 tr. zák. Právem proto soud, zjistiv po stránce subjektivní náležitosti skutkové podstaty zločinu dle Šu 214 tr. zák. pokládal čin obžalované ve smyslu Šu 216 tr. zák. za beztrestný.

Čís. 1499.

Zaměstnavatel, jenž, ač srazil zaměstnancům příspěvky pro nemocenskou pokladnu, jich pokladně nezaplatil nebo dělníků vůbec ne-

ohlásil, dopouští se zpronevěry (§ 183 tr. zák.), nikoliv však zpronevěry úřední (§ 181 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 14. února 1924, Kr II 350/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 15. května 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry dle §§ 181, 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným zločinem zpronevěry dle §u 183 tr. zák., jíž se dopustil tím, že v letech 1921, 1922 a před tím, v B. jemu svěřené pojistné příspěvky dělníků pro nemocenskou pokladnu v částce vyšší než 200 Kč za sebou zadržel a si přivlastnil.

Důvody:

Neprávem stěžovatel spatřuje mylné použití a porušení zákona v tom, že byl uznán vinným zločinem zpronevěry, jehož se dopustil zadržením a přivlastněním si příspěvků pro nemocenskou pokladnu, ačkoliv dělníci, jejichž příspěvky si podle obžaloby zadržel a přivlastnil, u nemocenské pokladny ohlášení nebyli. Tím prý odpadá předpoklad článku XV. zákona o nemocenském pojištění ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n., ježto, dokud nejsou dělníci u nemocenské pokladny ohlášení, dotud prý nejsou příspěvky na nemocenskou pokladnu, od nich vybrané, statkem státem mu svěřeným, nýbrž mohlo by se dotud na nejvyšší jednati o to, zda dělníky ty neklamal. Stěžovatel přehlíží, že dělníci, podrobení pojištění ve smyslu §u 1 zákona o nemocenském pojištění dělníků v doslovu zákona ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n. počínají býti členy dnem, jímž vstupují do dotyčného zaměstnání, a že dle §u 22 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák., právo ku podpoře vzniká pro členy pokladny, pojištění podrobené, dnem, jímž se stali členy pokladny. Ustanovení §u 33 zákona ze dne 30. března 1888 ve znění článku XV. zákona ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n., proto vůbec nepředpokládá, že dělníci byli již ohlášení, nýbrž poskytuje zaměstnateli právo, sraziti si příspěvky, jež dělníci povinni jsou zapravovati ze svého, bez ohledu na ohlášení, prohlašujíc jen v třetím odstavci, že takto zadržené příspěvky jsou statkem, zaměstnavateli svěřeným. Jak vysvítá z §u 36 zákona, který poskytuje zaměstnateli jen právo, by srazil příspěvky, a který používání tohoto práva obmezuje na určitou lhůtu, může se třetí odstavec této zákonné stati vztahovati právě jen na případy, ve kterých zaměstnavatel příspěvků za dělníky ještě nezaplatil, buďto že jest s platy v prodlení, neb že dělníků vůbec neohlásil. Pokud zmateční stížnost namítá, že skutková podstata zpronevěry není dána též proto, že dělníci vykonávali práci u stěžovatele jako zaměstnání vedlejší a příležitostné a že proto ve smyslu §u 1 zákona nepodléhají vůbec pojištění, stačí odkázati ji na výrok nalézacího soudu, že nelze přihlížeti k zodpovídání se stěžovatelovu, že nepřihlásil pouze přechodné dělníky, poněvadž dle zákona i takové

dělníky nutno přihlásiti, když je to jejich hlavní zaměstnání, a ježto dle výpovědi svědka J-a při stavební živnosti přechodní dělníci jsou velmi řídkými případy, čímž nalézací soud dal výraz svému přesvědčení, že neohlášení dělníci nevykonávali práce v živnosti stěžovatelově jako vedlejší zaměstnání, ani jen příležitostně. Zmateční stížnost, nevycházejíc z tohoto zjištění, neprovádí v tomto směru po zákonu dovolávaného zmatku, jenž, jsa názoru hmotněprávního, vyžaduje, by porovnán byl se zákonem jen skutkový děj, nalézacím soudem zjištěný.

Naproti tomu dlužno přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud v ústním přednesu obhájcově uplatňuje zmatek dle čís. 10 Šu 281 tr. ř., jež spadá v tom, že rozsudek nalézacího soudu uznává obžalovaného vinným zločinem zpronevěry též ve smyslu Šu 181 tr. ř., vycházejí ze stanoviska, že zpronevěřené příspěvky dělníků byly svěřeny stěžovateli na základě zvláštního vrchnostenského příkazu. Rozsudek sám neuvádí, kterou vrchností neb kterým obecním úřadem byly stěžovateli příspěvky dělníků svěřeny. Patrně tane mu na mysli ustanovení článku XV. zákona ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n., že příspěvky, jež zaměstnavatel srazil zaměstnancům ze mzdy nebo služného, jsou statkem, zaměstnavateli svěřeným. Než zákon v této stati ani neobsahuje všeobecného příkazu vrchnostenského ve smyslu Šu 181 tr. zák., ani nesvěřil zaměstnavatelům obstarávání vládních prací, nezměňuje ustanovení Šu 36 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák., které poskytuje zaměstnavateli jen postižní právo proti dělníkům ohledně jím zaplacených příspěvků, jež dělníci podle zákona mají zapravovati ze svého. Jedná se tu jen o zákonnou fikci, poskytující možnost, by byli trestně stíháni zaměstnavatelé, kteří, srazivše příspěvky dělníkům, nedostáli své povinnosti k zaplacení nemocenského nebo dokonce ohlášení dělníků ku pojištění nemocenskému. Bylo proto nutno v tomto směru zmateční stížnosti vyhověti.

Čís. 1500.

Pro pojem »svěření« (§ 132 tr. zák.) přichází v úvahu i věk svěřené osoby; stačí poměr, s jakým dle všeobecného předpokladu bývá spojeno právo a povinnost svůdce, dohlédati na sváděnou osobu i co do mravního vývinu.

(Rozh. ze dne 15. února 1924, Kr I 152/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 28. prosince 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle §§ 8, 132 III. tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolává-li se zmateční stížnost hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., jest jí a to výhradně vycházeti ze skutko-